

Sterker naar het mbo

Docentenhandleiding

Januari 2018
Spirit4you

www.bekijkjetoekomstnu.nl

Inhoudsopgave

Deel 1	Algemene informatie	3
	Aanleiding	3
	Vaardigheden oefenen	3
	Voor wie?	3
	Bij welk vak?	3
	Algemene lesdoelen	3
	Werkwijze	3
	Lesduur	3
Deel 2	Opdrachtkaarten	4
	Opdrachtkaart 1 Doen wat je leuk vindt	4
	Opdrachtkaart 2 Dromen over je toekomst	4
	Opdrachtkaart 3 Jezelf leren kennen	4
	Opdrachtkaart 4 Welke eigenschappen heb je?	5
	Opdrachtkaart 5 Denken in mogelijkheden	5
	Opdrachtkaart 6 Problemen oplossen	5
	Opdrachtkaart 7 Durven kun je leren	6
	Opdrachtkaart 8 Stap voor stap	6
	Opdrachtkaart 9 Presenteren	7
	Opdrachtkaart 10 Netwerken	7
	Opdrachtkaart 11 Initiatief nemen	7
	Opdrachtkaart 12 Solliciteren	8
	Opdrachtkaart 13 Intakegesprek voeren	8
	Opdrachtkaart 14 Samenwerken en overleggen	8
	Opdrachtkaart 15 Feedback geven en krijgen	9
	Opdrachtkaart 16 Plannen	9

Deel 1 Algemene informatie

Aanleiding

Als jongeren naar het mbo gaan, worden er bepaalde vaardigheden van ze verwacht. Ze moeten zelfstandig kunnen werken, plannen, organiseren, samenwerken enzovoort. Daarnaast hebben ze inzicht nodig in wie ze zijn en wat ze kunnen en willen. Deze vaardigheden en inzichten helpen hen om zich in het mbo te kunnen handhaven. Zowel vanuit het mbo als het vmbo is geconstateerd dat deze 'mbo-skills' meer aandacht nodig hebben, zodat jongeren 'sterker naar het mbo' gaan. Spirit4you heeft suggesties verzameld van vmbo-decanen, mbo-decanen en mbo-studenten van mboRijnland. Deze laatste groep wist goed de vinger op de zere plek te leggen. Op basis van de genoemde input en van de website entreeondernemend.nl zijn de digitale opdrachtkaarten 'Sterker naar het mbo' ontwikkeld.

Vaardigheden oefenen

Door meer aandacht te besteden aan een goede voorbereiding op het mbo neemt de kans op schooluitval af en voelen jongeren zich meer op hun plek in het mbo. Met het digitale lesmateriaal 'Sterker naar het mbo' kunnen leerlingen belangrijke vaardigheden oefenen. Vanzelfsprekend is dit lesmateriaal alleen niet voldoende. Voor docenten is het een stimulans om meer aandacht aan deze vaardigheden te besteden.

Voor wie?

Het digitale lesmateriaal 'Sterker naar het mbo' bestaat uit 16 opdrachtkaarten. Ze zijn gericht op leerlingen in het voortgezet onderwijs die binnen één of twee jaar de overstap naar het mbo gaan maken.

Bij welk vak?

Het lesmateriaal kan gebruikt worden tijdens LOB-lessen en mentoruren. Maar ook bij Nederlands, maatschappijleer of tijdens projectweken.

Algemene lesdoelen

- Goed voorbereid naar het mbo gaan.
- Meer inzicht krijgen in jezelf.
- Oefenen met vaardigheden die je nodig hebt in het mbo.

Werkwijze

Leerlingen hebben een computer, laptop of tablet nodig om de digitale opdrachtkaarten te kunnen maken. Na afloop is het mogelijk de antwoorden op te slaan en te downloaden. De opdrachtkaarten bevatten zowel individuele opdrachten als groepsopdrachten.

Lesduur

Elke opdrachtkaart neemt gemiddeld een half uur in beslag. Opdrachten waarbij in groepjes wordt gewerkt duren meestal langer.

Deel 2 Opdrachtkaarten

Per opdrachtkaart zijn de benodigdheden aangegeven en worden suggesties gedaan voor behandeling van de vragen en opdrachten.

Opdrachtkaart 1: Doen wat je leuk vindt

Benodigdheden:

- Computer, laptop of tablet

1 Wat doe je of maak je mee?

Eerst vullen de leerlingen het schema in. Laat ze daarna eventueel twee-aan-twee met elkaar praten over hun lijstjes. Bespreek de uitkomsten en vraag door over hun top 3. Wellicht zitten hier aanknopingspunten in voor hun studiekeuze.

2 Iemand interviewen

Als leerlingen niet op stage zijn, kunnen ze eventueel iemand op hun oude stageplek benaderen. Laat ze van tevoren vragen bedenken en behandel die zo nodig klassikaal. Dat kan een stimulans zijn voor leerlingen die niet zo goed weten wat ze moeten vragen.

Bespreek de uitkomsten van de interviews aan de hand van de antwoorden.

Opdrachtkaart 2: Dromen over je toekomst

Benodigdheden:

- Computer, laptop of tablet
- Papier, stiften, tijdschriften etc.

1 Ideale leven

Laat leerlingen in groepjes met elkaar praten over de keuzes die ze gemaakt hebben. Wat zijn hun argumenten? Stimuleer ze om out-of-the-box te denken. Niets is onmogelijk!

2 Ideale baan

Deze opdracht kan in tweetallen of in kleine groepjes worden gemaakt. Op bekijkjetoekomstnu.nl staan allerlei beroepen ter inspiratie. Laat leerlingen hier uitgebreid rondkijken als ze geen ideale baan voor elkaar kunnen bedenken.

3 Ideale werkplek

Laat de leerlingen eventueel eerst samen brainstormen om ideeën op te doen. Ze kunnen het moodboard digitaal maken maar ook met papier, stiften etc.

Opdracht 3: Jezelf leren kennen

Benodigdheden:

- Computer, laptop of tablet
- Uitgeprinte dromenformulieren
- Pennen

1 Doe de test

De uitkomst van de test is niet zo relevant. Het is vooral als aanleiding bedoeld om over jezelf na te denken. Bespreek dit van tevoren met de leerlingen.

2 Blunder

Jezelf leren kennen betekent ook dat je oog hebt voor dingen die je niet zo goed kunt of nog moet leren. Benadruk dat iedereen blunders (fouten) maakt. Daar leer je van. Bespreek deze opdracht eventueel klassikaal na.

3 Wie ben ik? Wat kan ik? Wat wil ik?

Bespreek de dromenformulieren en hang ze eventueel op in de klas.

Opdracht 4: Welke eigenschappen heb je?

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet

1 Eigenschappen

Check eerst of alle eigenschappen duidelijk zijn. Deze opdracht kan ook goed in groepjes worden gedaan. De leerlingen bedenken dan eigenschappen voor elkaar en geven daar voorbeelden bij. Soms is het makkelijker als iemand anders over jou zegt dat je slim of creatief bent...

2 Waar ben je goed in?

Elke leerling kan ook zelf de vragen beantwoorden, terwijl hun buurman of buurvrouw de rol van coach op zich neemt door mee te denken en door te vragen.

Opdracht 5: Denken in mogelijkheden

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet
- Papier, pennen, potloden, stiften, karton of andere materialen

1 Wat zou jij doen?

Laat leerlingen in groepjes over de vragen praten. Zorg dat alle ideeën worden opgeschreven op een groot vel papier. Bespreek de vellen papier eventueel klassikaal.

2 Verzin een uitvinding

Geef van tevoren aan hoeveel tijd de leerlingen krijgen om te brainstormen en iets te maken. Ze kunnen een prototype maken maar ook gewoon iets tekenen. Bij deze opdracht is het 'verkopen' of presenteren van de uitvinding minstens zo belangrijk.

Opdracht 6: Problemen oplossen

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet
- Papier, pennen, potloden

1 Superheld

Bij een superheld denk je misschien aan een popster of profvoetballer, maar het kan ook iemand van de stage of de sportclub zijn die indruk maakt. En problemen hoeven niet persé wereldproblemen te zijn zoals de plastic soep of armoede; het kunnen ook kleine problemen zijn zoals hondenpoep of 'steeds te laat komen'.

2 Brainstormen

Bij brainstormen is alles goed wat er gezegd wordt. Wijs per groepje een leerling aan die alles op een groot vel papier schrijft. Bespreek na afloop of brainstormen een goede manier is om problemen op te lossen.

Opdracht 7: Durven kun je leren

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet
- Papier, stiften

1 Fouten maken

Tijdens hun stage doen de leerlingen nieuwe ervaringen op (durven!) en dan gaat er weleens iets fout. Op zich heel logisch. Leg daarom het accent niet zozeer op wat er fout ging maar hoe je het de volgende keer zou kunnen voorkomen. Bespreek dit aan de hand van de voorbeelden die de leerlingen hebben opgeschreven.

2 Je mening geven

De stellingen kunnen ook klassikaal besproken worden. Het is wel belangrijk dat iedereen aan bod komt.

3 Initiatief nemen

Deze opdracht kan eventueel gekoppeld worden aan Open Dagen, Spots on Jobs of een beroepenbeurs op school. Vraag de leerlingen na afloop een korte presentatie in de klas te geven.

Opdracht 8: Stap voor stap

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet
- Papier, pennen

1 Wat is jouw doel?

Bespreek deze opdracht klassikaal na en laat de leerlingen reageren op elkaars stappenplan. Zijn de stappen logisch? Hoe zou jij het doen?

2 Organiseer een schoolfeest

Deze opdracht kan zowel klassikaal als in kleine groepjes worden uitgevoerd. Laat de leerlingen goed nadenken over de stappen die gezet moeten worden om een maximaal resultaat te behalen.

Opdracht 9: Presenteren

Benodigdheden:

- Computer, laptop of tablet
- Smartphone

1 Vertel je verhaal

Bespreek deze opdracht eerst klassikaal en laat de leerlingen zoveel mogelijk ideeën spuien. Daarna schrijven ze in steekwoorden hun verhaal op.

Tip: erin geloven dat je iets leuks te vertellen hebt, is het halve werk.

2 Elevatorpitch

Elevatorpitch betekent liftpraatje. Het is een korte presentatie van max. 60 seconden waarin je jezelf 'verkoop'. Deze opdracht kan ook twee-aan-twee worden uitgevoerd: leerling A doet de pitch en leerling B filmt en regisseert.

Opdracht 10: Netwerken

Benodigdheden:

- Computer, laptop of tablet
- Papier, pennen, stiften

1 Jouw netwerk

Netwerken doe je altijd met een bepaald doel. Het is een goede manier om aan een stage of baan te komen. Bespreek eerst klassikaal wat netwerken is en wat je ermee kunt bereiken. Geef een paar voorbeelden en laat de leerlingen ook iets bedenken. Daarna brengen ze hun eigen potentiële netwerk in kaart.

2 Jezelf voorstellen

Door veel te oefenen raak je vertrouwd met het voeren van netwerkgesprekken. Verdeel de klas in een binnenkring en een buitenkring en laat de leerlingen van de binnenkring zichzelf voorstellen aan de leerlingen van de buitenkring. Na afloop van het netwerkgesprek schuiven ze een plaats door. Zo gaan ze de hele kring rond.

Opdracht 11: Initiatief nemen

Benodigdheden:

- Computer, laptop of tablet
- Smartphone

1 Eerste stap

Laat de leerlingen eerst deze opdracht maken. Bespreek dan klassikaal de uitkomsten aan de hand van deze vragen:

→ Wanneer is het makkelijk/moeilijk om de eerste stap te zetten?

→ Welke reacties kreeg je op jouw initiatief?

→ Waar zie je het meest tegenop?

→ Hoe zou je het de volgende keer aanpakken?

2 Vragen stellen

Als de leerlingen niet op stage zijn, kunnen ze ook vragen stellen aan een familielid, vriend of buurman met een beroep waarover ze meer willen weten.

Opdracht 12: Solliciteren

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet

1 Maak een CV

Laat ter inspiratie een paar voorbeelden van CV's zien. Ze staan bij bosjes op internet. Bespreek na afloop de gemaakte CV's en geef eventueel tips over indeling, spelling en lay-out.

2 Rollenspel

Laat de leerlingen eerst twee-aan-twee oefenen. Nodig ze daarna uit om het sollicitatiegesprek voor de klas te doen. Bespreek deze vragen:

- Wat viel op aan het gesprek?
- Wat ging goed/minder goed?
- Hoe zou het beter kunnen?

Opdracht 13: Intakegesprek voeren

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet
- Papier, pennen

1 Bereid je goed voor

Geef de leerlingen 5 minuten om hun vragen op te schrijven en hang daarna de resultaten bij elkaar op het bord. Bespreek de vragen klassikaal en laat de leerlingen op elkaar reageren.

2 Vragen

Leerlingen kunnen deze opdracht eventueel ook twee-aan-twee maken. Leerling A stelt dan de vragen en leerling B schrijft de antwoorden op.

3 Rollenspel

Deze opdracht kan ook heel goed klassikaal worden gedaan.

Opdracht 14: Samenwerken en overleggen

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet

1 Levend schilderij

Na afloop brengt elk groepje verslag uit. Vragen voor de nabespreking zijn:

- Wat is er zo leuk aan samenwerken?
- Wanneer kan samenwerken behoorlijk lastig zijn?
- Wat levert goede samenwerking allemaal op?

2 Project

Samen een project doen is niet alleen op papier afspraken maken maar ze ook in de praktijk nakomen. Als er tijd is om het project uit te voeren, is de leeropbrengst het hoogst.

Opdracht 15: Feedback geven en krijgen

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet

1 The voice of Holland

Bekijk als het even kan het filmpje over The voice of Holland klassikaal.

Bespreek daarna de vragen:

- Hoe geeft elk jurylid feedback?
- Van wie zou jij het liefst feedback krijgen? Leg ook uit waarom.
- Hoe zou je zelf feedback geven?

2 Rollenspel

Laat elk groepje na afloop verslag uitbrengen. Bespreek dan de volgende vragen:

- Wat zijn de valkuilen van feedback geven?
- Wanneer is feedback krijgen nuttig?
- Waarom is het belangrijk om feedback te geven of te krijgen?

Opdracht 16: Plannen

Benodigheden:

- Computer, laptop of tablet
- Uitgeprinte agendabladen, pennen

1 Oefenen

Bespreek de ingevulde agendabladen en laat de leerlingen gezamenlijk een paar tips bedenken over huiswerkplanning.

2 Welke agenda?

Laat de leerlingen vertellen over hun favoriete agenda en stimuleer ze om er eentje te kopen!